

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
23.10.2019
Taltionumero
5033
Diaarinumero
2015/3/19

1 (6)

Asia Vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua koskeva valitus

Valittaja A

Päätös, jota valitus koskee

Helsingin hallinto-oikeus 15.4.2019 nro 19/0320/6

Asian aikaisempi käsittely

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimen vammaisten sosiaalityön ohjaaja on 26.11.2018 hylännyt A:n hakemuksen vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammaispalvelulaki) mukaisesta kuljetuspalvelusta, koska A:ta ei ole pidetty vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammaispalveluasetus) 5 §:n 1 momentin tarkoittamana vaikeavammaisena henkilönä.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto on 10.1.2019 tekemällään päätöksellä (§ 14) pysyttänyt viranhaltijan päätöksen. Päätöksen perustelujen mukaan A:lla todetut sairaudet eivät koematkasta saatujen tietojen perusteella aiheuta niin erityisiä ja kohtuuttomia vaikeuksia joukkoliikennevälineiden käyttämisessä, että häntä voitaisiin pitää kuljetuspalvelun suhteen vaikeavammaisena henkilönä.

A on hallinto-oikeudelle toimittamassaan valituksessa vaatinut muutosta jaoston päätökseen vammaispalvelulain mukaisesta kuljetuspalvelusta asioimis- ja vapaa-ajan matkoihin.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt A:n valituksen.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammapalvelulaki) 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammapalveluasetus) 5 §:n 1 momentin mukaan kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Pykälän 2 momentin mukaan kuljetuspalveluja ei järjestetä henkilölle, joka saa näitä palveluja muun lain nojalla.

Asiassa saatu selvitys

A on 5.9.2018 päivätyllä hakemuksella hakenut vammapalvelulain mukaista kuljetuspalvelua asioimis- ja vapaa-ajan matkoihin. A:lla ei ole apuvälineitä käytössä. Hakemuksen mukaan A liikkuu ulkona avustajan kanssa. Hän on ilmoittanut pystyvänsä liikkumaan kesällä 10 metriä pysähdellen.

Kuljetuspalvelun tarpeesta annetun lääkärintodistuksen 4.9.2018 mukaan A:lla on astma, verenpainetauti, sepelvaltimotauti ja nivelreuma. A:lla on hengenahdistusta myös sisällä liikkuessaan. Lääkärintodistuksen mukaan A:lla on sairausvakuutuslain mukainen pysyvä oikeus käyttää taksia. Kokonaisarvio A:n vammojen ja sairauksien aiheuttamasta haitasta liikuntakyvylle on arvioitu olevan 4 (asteikolla 1–4), minkä mukaan A ei kykene käyttämään julkisia liikennevälineitä.

Vammais- ja hoitotukea varten annetun C-lääkärinlausunnon 18.5.2018 mukaan A:lla on jatkuvasti rintakipua myös levossa. A:lla on vasemman raajaparin heikkoutta ja puheentuoton ongelma. A liikkuu ulkona toisen ihmisen kanssa. Sisällä hän pystyy liikkumaan vain lyhyitä matkoja ja olemaan pystyssä vain hetken. A kokee muistin huonontuneen, ja hän on huomannut, ettei muista pieniä asioita samalla tavalla kuin ennen.

Fysioterapeutin lausunnon koematkasta julkisilla liikennevälineillä mukaan koematka toteutettiin 22.11.2018. Matkat tehtiin tavallisella linja-autolla. A:lla ei ollut käytössään apuvälineitä. Lähimmälle linja-autopysäkillä on matkaa 300 metriä ja juna-asemalle 500 metriä. Ulkona kä-

veltäessä A ontui lievästi vasenta alaraajaa polvikivusta johtuen. Kävelymatka linja-autopysäkillä sujui hitaahkosti kävellen ja matkan aikana pidettiin yksi lyhyt seisomatauko. A seisoi pysäkkikatoksessa odottamassa linja-autoa ja siirtyi sisään etuovesta. A siirtyi istumaan linja-auton takaosaan, jonne mennessä joutui astumaan muutaman portaan. Portaita kulkiessa vasemmalla jalalla ponnistaminen oli hiukan työlästä, ja A avusti nousua tukikaiteesta vetäen. Linja-autosta poistuessa porrasaskelmien kulkeminen onnistui, mutta hiukan ontuen. Keskiovesta siirtyminen ulos oli sujuvaa.

Paluumatkalla 150 metrin kävelymatka takaisin linja-autopysäkillä meni sujuvasti. Linja-auton 10 minuutin odotusaikana A istui hetken aikaa. A siirtyi linja-autoon etuovesta, ja matkakortin näyttö kortinlukijalaitteeseen sujui hyvin. A siirtyi linja-auton takaosaan, jonne siirtyessä nousi portaat ylös ja poistuessa alas jokseenkin sujuvasti kaidetuen avulla. Linja-autosta poistuminen sujui hyvin. Kotiin kävellessä A pysähtyi keran hengästymisen vuoksi. Koematkan lopussa kätelessä A:n oikean käden puristusvoima oli normaali. Fysioterapeutin loppuarvion mukaan tällä koematkalla tavallisella bussilla liikkuminen sujui hyvin, samoin siirtymiset pysäkillä eri paikoissa. Fysioterapeutti suositteli ottamaan käyttöön kävelykepin, jolla on mahdollista vähentää kuormitusta pois kipeältä vasemmalta jalalta.

Asian arviointi ja hallinto-oikeuden johtopäätökset

Saadun selvityksen perusteella A:n liikkumista vaikeuttavat vasemman puolen raajaparin heikkous ja hengenahdistukset. Esitetyn lääkärinlausunnon mukaan A:n liikkumisen vaikeudet on kuvattu vaikea-asteisiksi. Hallinto-oikeus katsoo, että kuljetuspalvelun tarpeesta annetusta lääkärintodistuksesta ilmenevä arvio ei yksistään osoita, että A olisi kuljetuspalvelun suhteen vaikeavammainen. Tehty koematka on sujunut hyvin, eikä A:lla ole ollut mukana apuvälineitä eikä hän ole tarvinnut apua.

Kun otetaan huomioon A:n sairauksista ja niiden aiheuttamista liikkumisrajoituksista sekä suoritetusta koematkasta saatu selvitys, hallinto-oikeus katsoo, että A:ta ei kuljetuspalvelun tarvetta arvioitaessa ole valituksenalaista päätöstä tehtäessä ollut pidettävä sellaisena vammaispalveluasetuksen 5 §:n 1 momentin tarkoittamana vaikeavammaisena, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Jaoston päätöstä ei muuteta.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan hakenut muutosta hallinto-oikeuden päätökseen.

A on vaatimuksensa tueksi uudistanut asiassa aiemmin lausumansa ja esittänyt lisäksi muun ohella seuraavaa:

A:n toimintakyky on alentunut vuodesta 2017 lähtien pitkäaikaissairauksien vuoksi. A ei kykene omatoimisesti hoitamaan päivittäisiä asioitaan eikä ylläpitämään sosiaalisia toimintoja.

Julkisilla kulkuvälineillä välimatkat ovat liian rasittavia. Jos A menee bussilla ostoskeskukseen, sinne päästyään hän ei enää jaksa suorittaa ostoksia, koska hän on väsähtänyt jo bussimatkasta. Jos A menisi tapaamaan ystäviään, hän joutuisi vaihtamaan useaan kertaan liikennevälineitä. Hän on jo ensimmäisen vaihdon jälkeen uupunut eikä jaksa liikkua vaan joutuu lepäämään. Tämän vuoksi A ei ole kyennyt käymään ystäviensä luona useaan vuoteen. Kuljetuspalvelut ovat tarpeen vapaa-ajan toimintoihin. A ei selviä kauppa- eikä muistakaan matkoista yksin, vaan jonkun pitää olla apuna.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto on antanut selityksen, jossa on uudistettu asiassa aiemmin lausuttu ja esitetty lisäksi muun ohella seuraavaa:

Valituskirjelmässä mainitut seikat on otettu huomioon arvioitaessa A:ksen vaikeavammaisuutta suhteessa vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun. Valituskirjelmässä mainitut seikat eivät anna aihetta muuttaa jaoston päätöstä.

A ei ole käyttänyt hänelle varattua tilaisuutta vastaselityksen antamiseen.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

Perustelut

Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Eija Siitari
oikeusneuvos

Petri Helander
oikeusneuvos

Antti Pekkala
oikeusneuvos

Ari Wirén
oikeusneuvos

Toomas Kotkas (t)
oikeusneuvos

Riitta Hämäläinen
Asian esittelijä, esittelijäneuvos

Jakelu

Päätös

A, maksutta

Jäljennös

Helsingin hallinto-oikeus

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystalutakunnan jaosto